

Gerçeğin Kalbine Yolculuk

Sinopsis

Yazan - İbrahim DEMİRKAN

Bu sinopsis Esra filmin 1997 yılında düzenlediği sinema filmi sinopsis yarışmasında ikincilik ödülü almıştır.

KARAKTERLER

MEHMET: Hazineyi bulmak için yola çıkan ana karakter. Arkadaşları Cem, Saim (Varlıklı aile çocukları) , Faik, maddi durumu normaldir.

JALE: Kız kardeşi.

BABA, ANNE.

DEDE: Mehmedin dedesidir. Şapka inkılabında asılmıştır Mehmet ilgi duyana kadar unutturulmuş, bahsedilmeyen birisidir.

KİTAPLAR: Hazineyi bulmada delil olarak kullanılan, ipuçlarını veren kitaplardan I.kitap olarak bahsedileni Hubab'dır.

I.KİTAP: HUBAB, Bediüzzaman Said Nursi. Ankara. Ali Şükri Matbaası, 1339-1341. Toplam, 23 sh. Bu kitabın son sahifesinde misal kelimesine el yazısıyla "Misal ile iki makamın farkı" diye dipnot düşülmüştür.

2.KİTAP: HÜCCETÜL İSLAM: İmam Gazali. Lazkiye Mutasarrıfı Mehmed Ali Ayni. İst. Matbaai Amire, 1327 (364.sh.sine kadar) Bu kitabın içindekiler kısmında Hubab'da dipnot olarak yer alan " Misal ile 2 makamın farkı" kitaba ait bir bölüm başlığıdır. 223.sh.'den itibaren elif-nun-kaf-re-kapalı hemze'den oluşan (Ankara) yazısı birer sahife arayla alt alta düşen harflerden oluşur. Elif harfinin bulunduğu sahifenin bir sahife sonrasında tam altında nun, onun bir sh. sonrası tam altında (Kaf-Re) ve 2 sh. sonrada (HE) vardır. He harfi yuvarlak içine alınmış, diğer harflerin altında dedesi tarafından çizilmiştir.

Mehmet 3 ilden hazineyi bulmak için delil toplamaya gider.

1.İZMİR: Dario Moreno (Ünlü bir müzisyenin adı) sokağında Yahudiler otursa da burada ki Rum'un Mehmet'in dedesine borçlu olması Müslümanların, gayr-i müslimlere hoşgörülü yaklaşarak onları dinleri üzerinde yaşam hakkını vermesini temsil eder. Bu yüzden de Rumlarla beraber 2 Yahudi de eğlenebilir. Dedenin Mardin'deki Hafız Muhammed'e borçlu olması ise o bölgenin ihmal edilmişliğinin sembolüdür.

3. delilin olduğu Niğde'de ki Alaaddin Caminin dış kapısındaki portralde oluşan kadın yüzü şeklinin Milli Gazetede haber olarak okumuş, geçen senede fotoğrafını almıştım. Bu güneş ışığının vurmasıyla gölgelerden oluşan örme saçlı kadın yüzünün Niğde'de hazırlanmış posterleri vardır.

Unutturulan dede ise unutturulan, redd-i mirasla kurban giden kültürel mirastır.

Güzel bir manzara gibi ifadelerin geçtiği mekanları belirtmedim. Sadece Salda Gölünün özelliklerini ve adını verdim . (Burdur-Denizli Karayolunun 60. Km. Yeşilova ilçesi yakınlarında) Aslında Atlas (Aylık Gezi Turizm Dergisi, Hürriyet yayınlarından) dergisinin elimdeki 12 sayısından faydalanıp güzel mekanları belirtmiştim. Ama bu derginin tüm sayılarıyla, buna benzer dokümanlardan da faydalanılıp daha çarpıcı manzaralar tespit edilebilir.

İlk önce insanı anlatmak istedim. Mehmet'in psikolojisinde yolculuk bitinceye kadar devam eden değişim ve bunu etkileyen tarihsel ve sosyal değişim. Ama bunu asıl sağlayacak olan ayrıntılardır, diyaloglardır, bakışlardır. Bunu dışında tabii ve tarihi (bir çok ilginç teknik özelliklere sahip eserler) panoramasını vermek istedim. Böyle bir snopsisi yazma ihtiyacı bunlardan doğdu.

(Not: Hikaye o yıllarda daktilo ile zor şartlarda yazılmıştı. Yarışmanın jürisinde Osman SINAV, rahmetli Bülent ORAN, İhsan KABİL, Ömer Lütüfî METE gibi isimler vardı. Sinopsis senaryo ile öykü karışımı bir tarzdır. İfade bozuklukları, yanlış yazımlara pek dikkat edilmeyen bir taslaktır. Filmin özü ve özetidir.)

Sinopsis

Tren hızla geçer. Mehmet, Faik, Saim banliyö treninde sarhoş eğlenmektedir. Mehmet trenden sarkarak elektrik direğine içki şişesini vurur. Saime saplar. Numara yaparlar. Gülerler. Tren hızla geçer.

Tahtaya kakma ile yapılmış çiçek motifleri gerçek çiçeğe dönüşür ve renklenir.

Bu gerçek çiçek görüntüsüne 2-3 damla su düşer. Damlalardan dolayı su dalga dalga yayılırken görüntü çatlar. Ayna görüntüsü her tarafıyla çatlar. Renkler bu çatlama ile üstten eriyip süzülerek ekranın altında filmin adını oluşturur. "Gerçeğin Kalbine Yolculuk".

Duvarda siyah beyaz Atatürk ve İnönü portreleri, Ticarethane ve 30'lara ait kamyonet önünde işçilerle çekilmiş fotoğraf, Vali Necati Tan'ın resmi İzmir İktisat kongresine katılım, (Osmanlıca-Latince harflerle) belgesi ve İTO başarı belgesi. Bunlardan sonra çiviye geçirilmiş Madonna ve Brad Pitt posterleri vardır. Mehmet yataktan kalkar. Çok uyuduğundan dolayı pişman olduğunu söyler. Salonunda su dolu bardağı içer. Elinde kedisi, gecelikli kız kardeşi Jale bardağa kendisi için uyku hapi koyduğunu söyler. Ağız kavgası yaparlar. Babaları şirkette Ankaradan geldiği halde eve bile uğrayamamıştır. Kredi işini bile halledememiştir. Okul çıkışı Saim ve Cem kendi arabalarına biner. Faik Mehmetin arabasına biner.

Mehmet kız arkadaşıyla konuşur. Evde akşam yemeği sonrası Jale sevgilisiyle izin alıp yeni açılan bir diskoya gider. Mehmet finallerin yaklaştığını söyleyip çalışmak için, Aykut (abisi) hesapları kontrol için, Anne TV'de dizi için ayrılır. Baba sofrada tek başına kalır.

Okuldan Mehmet ve Faik eğlenmek için eski bir konağa giderler. Konak Mehmetgilidir. Geniş bir salonda 3-4 eşya beyaz çarşafla örtülüdür. Faik duvardaki "Hüvel-Baki" (Osmanlıca) lavhasını sorar. Mehmet ilgisiz davranır, gel içelim der. Konağın bir kapısı çarpar, Mehmet uyanır, başını soluna çevirir çevirmez yüzü mosmor olmuş Faik'le karşılaşır. Ortada bir-iki şırınga vardır. Faik esrardan ölmüştür. Kucağında da "Hüvel-Baki" levhasına sarılmıştır. Mehmet levhayı alamaz.

Komiser özür dileyerek Mehmed'i babasıyla yollar. Babası, Faik'in sadece abisinin olduğunu, onunsa Amerika'da olup, kardeşiyle ilgilenmediğini, çabuk okulunu bitirmesini isteyerek kızar. Bir Kafe-Bar'da Mehmet Cem'le içki içer. Cem üzülmez, cenazeye gitmeyeceğim der. Mehmet evde Jale, Cemil (Jalenin sevgilisi), Azra ve Tarkan'la konuşur. Mehmet cenazeye Cemil'i çağırır. Jale yollamaz. Ağız kavgası yaparlar.

Mehmet Saim'i çağırır, o da gelmez. Camaat avluda Faik'in cenazesini kılar. Mehmet'in omzuna bir el dokunur. Mehmet adını bildiği sınıf arkadaşıyla ilk kez burada konuşur. Mustafa dindar bir gençtir. Beraber mezarlığa giderler. Mehmet

“Hüvel-Baki” yazan levhayla ilgili sorular sorar. Mustafa’nın okuyup anlam vermesine şaşırır. Mustafa Osmanlıcanın iyi bir çalışmayla 2 haftada öğrenilebileceğini söyler. Levhayı Şehnaz adında bir kadın hattat yazmıştır. Mehmet akşam evde annesiyle hat levhası üzerine konuşur. Levhanın kime ait olduğunu ve nereden geldiğini ısrarla sorar. Anne levhanın dedesine (Baba tarafından) ait olduğunu söyler. 2-3 tane kitabının olduğunu ve vali dedesinin (Anne tarafından) Bu kitabı yazanlardan Said Nursi ile çok mücadele ettiğini, bu kitapları babasının bekçiye attırdığını söyler.

Mehmet arabasında güneş gözlüğü takmış, müzik dinleyerek gider. Bir radyo reklamında kanalları karıştırırken İslami bir kitabevi ilanı duyar. Araba ani bir virajla sağa sapar. Osmanlıca öğrenmek için kitap alır. Banyo yapar. Mehmet Mustafa’yla kantinde Osmanlıca çalışır. Mustafa iyi okuduğunu, sözlük almasını söyler. Mehmet’in kız arkadaşı gelir, şaşırır. Mehmet açıklamak ister. Kız gider. Mehmet evde Osmanlıca çalışırken Jale kitabı arkasından sessizce gelip, kapar. Balkona çıkıp aşağıdaki 4-5 arkadaşına atar. Mehmet Jale’ye tokat atar. İkisi kavga eder. Topluluk Osmanlıca kitabı karıştırır, hemen yere atıp hep bir ağızdan İstiklâl Marşı söylemeye başlarlar. Evde akşam anne Jale’nin Cemil’i çulsuz olduğu için yolladığını, şirketin ayakta kalması için Tarkan’la evlendirileceğini söyler. Mehmet, ‘don değiştirilir gibi sevgili mi değiştirilir!’ diye kızar.

Mustafa Mehmet’i evlerine davet eder. Mehmet sadece dedesinin bulabilirse kitaplarını bulup, inceleyeceğini söyler. Sevdiği kız akşama çıkalım der. Mehmet işim var deyince tartışırlar. Kız sebebini sorar, sende bi değişiklik var der. Mehmet kabul etmez. Mehmet evin bahçesinde yürürken Jale bir köpek saldırttırır. Evden Azra, Altuğ izlerler, gülerler. Mehmet ağaca tırmanır. Cep telefonuyla abisini arar. İtfaiye arabası siren çalarak gelir. Anne Jale’ye yalvarır. Köpek bahçede sağa-sola koşurmaktadır.

Jale evde hüngür hüngür ağlar. Tarkan’ın kendisini bıraktığını, Avrupa’ya gideceğini söyler. Anne hap ve su verir. Gizlice psikiyatrise telefon eder. Mehmed abisi Aykut’la ‘Jaleyi para kudurtuyo, bankadaki paralarını alalım, babamdan istese de alamaz’ der. Aykut kabul eder. Jale’ye sana Tarkan’ı getireceğim diyerek boş kağıda imza attırır. Baba Ankara’ya iş için gitmiştir. Mehmet evin camından Tarkan’ın döndüğünü görür. Abisine telefon eder. Abisi bankadaki paraları işimi yaparsan sana veririm dedi, bende yaptım. Para risksiz bizim der. Akşam yemek sonrası masada baba ekonomik durumlarının kötü olduğunu söyleyip işe yaramaz herifler diyerek hepsini fırçalar. Kamera Mehmet, Aykut, Jale ve Anneyi teker teker gösterir. Baba eliyle vali kayınpederinin fotoğrafını göstererek dedemiz bizzat amcama fabrikasını, ticarethanesini kurdurmuştur. Mehmet diğer dedesini sorar. Baba geçiştirir. Mehmet üstelemek ister, öfkeyle cevap verir. Aykut askere gidecektir. Mehmet ‘Hani adamımızı ayarladınız, askerden yırtacaktın?’ der. Aykut, ‘Şirketin durumu kötü, babam prim yapamıyor artık her yerde’der. Mehmet hat levhasına bakar. Faik’in konaktaki sorusunu hatırlar. Konağa arabayla gider. Bekçiye temkinlice kitapları sorar. Bekçi hemen açılır, günah olur diye atmayıp, sakladım satmaya niyet ettiysem de satamadım, der. Dedesinin şapka inkılabında

asıldığını öğrenir. İki kitapla eve döner. Mehmet annesine asılan dedemizden bize neden bahsetmeyip unutturdunuz, der. Anne, babasının bunları duymaması gerektiğini, ekonomik kriz içinde olduklarını hatırlatır. Her evin tenceresinin dibinde kara vardır diyerek Mehmet'e dedesini kötüler. Mehmet kitapların adlarını sesli olarak yazar. (Bundan sonraki anlatılan bölümlerde Mehmet sesli okuyarak, çoğu zaman da birkaç defa tekrar ederek Osmanlıca metinleri, kelime anlamlarını okur.) Hubab. Sözlüğü karıştırır, sevgili. Bediüzzaman Said-i Nursi. İkinci kitabı yazar, Hücetül İslam İmam Gazali. Hücet. Delil. Mehmet Ali Aynî. Bir kağıt bulur. Okumaya başlamadan önce Aykut eve sarhoş girer. Askere gitmek istemez, banyoya sokarlar. Silah sesi gelir. Anne, Jale, Mehmet banyoya koşar. Aykut aynadaki görüntüsüne ateş etmiş, kahrol PKK diye bağırır. Bayılır. Hastanede baba gelir. Uçağa yetişmem lazım der, bir dakika durur gider.

Mehmet, Saim'e abisinden dolayı finale gelemediğini söyler. Mehmet bahçede kitapları karıştırırken Jale molla diye laf atar, Azra ve Nihatla Tarkan'ın arabasına biner gider. Masaya bir güvercin konar. Mehmet pasta kırıntılarını verir. Osmanlıca yazılmış kağıdı açar, okur.

“Nurul aynım aziz evladım” diye başlayan mektup hattı-ı İslamiyi okuduğu için hazineyi almaya hak kazandığını belirtir. “Zekavetine ve karihai fehmine havale ediyorum” diyerek bir mısra ile bitirir. İkinci dize rakamlardan oluşur.

Mahbuba iyi bak, tanı bedelini

40+500+30-1+30+5-400+2+20+50-1+10+4+200-100+10+1+100+8

Rakamları toplar, çıkartır, bir şey anlamaz. Mehmet imtihanda Mustafayı izler. O çıkınca peşinden çıkıp Osmanlıcada işaretle, sembolle, rakamla bir şey nasıl anlatılır sorusundan ebced hesabını öğrenir. Mustafa, Osmanlıcada, Arapçada her harfin bir sayı değeri vardır. Elif 1, be 2, cim 3 tür. Ebced, hevvez diye sıralanır. Her harfin 5, 10, 100, 500 gibi sayı değeri vardır. Eskiden Osmanlıda sık kullanılmış gibi açıklamalarla, ilginç örnekler vererek konuyu anlaşılır kılar. Mehmet rakamlardan kelimeleri çıkartır.

Mahbuba iyi bak, tanı bedelini

Mesel ile tebyin ider hakaiki (misalle açıklar hakikatları).

Mehmet sesli düşünür. Mahub. Sözlüğe bakar, sevgili. Hubaba bakar. Sevgili yazısını görür. Sayfa 23 de misal kelimesinin altı çizili ve altta şu not yazılıdır, misal ile iki makamın farkı. İkinci kitabı inceler ve bu kitabın içindekiler kısmında bu başlığı görür. Kalemle altını çizerek okur, Sayfa 220. Hücetül İslam İmam Gazali. Sayfa 221 de 12 ci satırda Elif harfinin altı çizilidir. Sayfa çevrilince tam bu

harfin altına düşülmüş 223 de nun, 225 de kaf-re, 229 da yuvarlak içine alınmış he harfi vardır. Birleştirence Ankara çıkar. Abisini uyandırıp Ankara'da bir şeyleri olup olmadığını sorar. Abisi olacaktı yarın şirkete gel bakarız der. Şirketten Ankara Kalesi dibindeki Saat Kulesi civarında olan dükkanın adresini alır. Aykut işlerin kötüye gittiğini, bu dükkanı da satacaklarını söyler. Mehmet, evde, sizi kurtaracağım, der. Jale'nin kedisine kızar, iteler. Jale, sen kim oluyorsun bizi kurtaracaksın salak şey gibi laflarla kızar. Baba Jaleden haberi alır. Mehmet'e telf.da, 'sen de deden gibi saçma sapan işlerle uğraşma, çağ para kazanma çağı, rasyonellik, bilimsel işletme' gibi sözlerle kızarak nasihat çeker. Mehmet, Ankara'ya gitmekte ısrar edince, evlatlıktan red ederim, sürünürsün, kurallara uyacaksın, der. Mehmet kurallar bizim için değil mi sözlerine baba daha büyük bir tepkiyle karşılır. Defol git o evden işe yaramaz herif, dedenin yanına cehennem ol git, der. Mehmet yatağa uzanır. Rüya görür. Uyanır. Okulda sevdiği kızı başkasıyla öpüşürken görür. Kız, ben hayatımı yaşayacağım der. Mehmet, Osmanlıca mektuptaki hazine bahseder. Kız ve sevgilisi dalga geçer. Mehmet giderken okulun iç ve dış kapılarında iki grubun bildirileri havada uçuşur.

Mehmet güzel bahçelerine son kez bakar. Annesi telefonda psikiyatrisle konuşur, 'demek tatil iyi gelir' der ve Mehmet'e 'babana bakma, gez, gel' der. Jale pencereden bakıp arkadaşlarıyla dalga geçer Mehmetle.

Mehmet Faik'in mezarına gider. İstanbul'dan ayrılır. Bundan sonra ilk kez panoramik görüntüler verilir. Araba güzel manzaralar içerisinde gider.

Ankara Kalesinde, Saat Kulesinin olduğu alana çıkar. Görüntü siyah beyaz, geriye dönüş olur. Üç alim şapka inkılâbına muhalefetten asılır. Bir araba kornasıyla şimdiki zamana döner. Meydandaki zahireci yardımcı olur. Hafız Şükrü Ticarethanesi, Mehmet'in dedesiyle babası dosttur. Dedesinin dükkanında bir şey bulamaz. Zahireci 'dedenin babama emaneti vardı' diyerek evinden sipariş defteri getirir. Beş yapraklı defteri inceler. İlk sayfasında, bu üç yerden cem' eyle (topla) yazar. İkinci sayfasında İzmir. Rum tacir... Zeytinyağı alış. Tiftik keçisi yollandı. Borçlu. Vereceği miktar... Kemeraltı çarşısı. Üçüncü sayfayı açar. Mardin. Hafız Muhammed. Alacağı miktar... Taş Ocağı mevki. Dördüncü sayfada Rakam 89 ve

Her kime aid ise vech mere (Her kime aid ise kadın yüzü)
Kabri kalbden çıkar hazine (kalbin kabrinden çıkar hazine)
Yazılıdır. Sözlüğe bakar. Vachi mere, Kadın yüzü. Üç defa tekrar eder.

Mcdonalds'ta yemek yerken babasını bir kadını arabaya bindirirken görür. Eve telefon edince abisi işler kötü gittiği için öyle kadınlara gittiğini söyler. Mehmet'te 'Öyle kadınlara gittiği için mi işler kötü yoksa kötü olduğu için mi öyle kadınlara gidiyor?' der. Mehmet arabasıyla İzmir'e gider. Gevrek alır yer. Kemeraltı çarşısında Rum tacirin dükkanını bulur. Dükkandaki, babasının evde olduğunu söyler. Akşam eve gider. İçeri girince geri dönüş, siyah-beyaz. Borçlu Rum 'O hoş gelmişsen paşam' diyerek Mehmed'in modern kıyafetine, büyüklüğüne aldırmandan çocuk gibi oturtur. Borcumuz ödenmeyecek kadar fazla, der. Rumlar hem konuşur,

hem de içki içer, müzisyenlerden Rembetiko dinler eğlenirler. Şapka inkılabıyla kimi Rumların köşeyi döndüğünü ama varlık vergisini veremediği için sürgün edilen Rumların, bir milletvekilinin Ankara'ya giderken, nereye gidiyorsun sorusuna, seçim bölgeme gidiyorum gibi devrin uygulamalarından fıkralarla bahsederler. Mehmet evden çıkınca Dario Moreno sokağındadır, şimdiki zamana döner. Sokağın bitimindeki asansöre biner. Çıktığı yerde insanlar tango yapmaktadır. Mehmet'e gülümserler. Yolda arabasına tatlı bir şivesi olan genci kısa süreli alır. Sivas Divriği Ulucami portaline bakar. Eve telefon eder. Abisi artık evden yakında çıkacaklarını, iflas ettiklerini söyler. Mehmet yolda giderken suyu biter. Güzel bir manzara içerisinde su arar.

Mehmet arabasıyla dağlık bir bölgede ilerlemektedir. PKK tehlikesinden dolayı dolambaçlı yol izler. Köy minibüsü (Fiat, 20-25 kişilik), üstü tıka basa eşya ve tavukla doludur. Mehmet onlara, onlar da Mehmet'e bakar. Mehmet'in lastiği inmektedir. Minibüs durur, yardım ederler.